

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej
Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych

Tadeusz Różewicz (1921–2014)
– poeta przełomu

Bielsko-Biała 2021 r.

Wstęp

Prezentowane zestawienie bibliograficzne *Tadeusz Różewicz (1921–2014) – poeta przełomu* opracowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej poświęcone zostało Tadeuszowi Różewiczowi, o którym niejednokrotnie pisano, że jest *noblistą bez Nobla*. Rok 2021 został ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Tadeusza Różewicza, w nawiązaniu do rocznicy 100-lecia urodzin poety, dramaturga, prozaika, eseisty i felietonisty, wielkiej indywidualności polskiej literatury XX wieku.

Niniejsze opracowanie ma formę podmiotowo-przedmiotową. Część podmiotowa obejmuje dorobek pisarski Tadeusza Różewicza, w części przedmiotowej umieszczono opracowania dotyczące jego życia i twórczości, artykuły z czasopism, recenzje. Uzupełnienie stanowią książki mówione oraz filmy.

Przygotowane materiały mogą służyć bibliotekarzom, nauczycielom, studentom, uczniom, a także wszystkim zainteresowanym literaturą do pogłębienia wiedzy na temat życia i twórczości Tadeusza Różewicza. Opracowanie powstało w oparciu o zbiory własne Książnicy Beskidzkiej.

Zestawienie jest na bieżąco aktualizowane.

Tadeusz Różewicz (1921–2014)

Urodził się 9 października 1921 roku w Radomsku jako syn urzędnika sądowego Władysława i Stefanii z Gelbardów. Miał dwóch braci: Janusza, który był oficerem Armii Krajowej (zg. 1944) i Stanisława – reżysera filmowego (zm. 2008). Uczęszczał do Gimnazjum im. Feliksa Fabianiego w Radomsku, gdzie zdał tzw. małą maturę w 1938 roku. Pierwsze próby literackie podjął w czasopiśmie szkolnych i młodzieżowych, publikując m.in. swój wiersz *Modlitwa*. Po wybuchu wojny pracował jak goniec, urzędnik Zarządu Miejskiego, a potem uczeń stolarski w Fabryce Mebli Giętych w Radomsku. W latach 1942–1944 Tadeusz Różewicz walczył w partyzantce AK, jednocześnie prowadząc pismo „Czyn Zbrojny”. Rok później zdał maturę na kursie dla pracujących w Częstochowie oraz rozpoczął studia z historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1947 roku zadebiutował tomikiem poetyckim *Niepokój*. Pisał wiersze oraz teksty na łamach „Odrodzenia”, „Pokolenia” i „Twórczości”. Podejmował pierwsze tłumaczenia wierszy na język angielski i czeski. W 1949 roku ożenił się z Wiesławą Kozłowską, przerwał studia i przeprowadził się do Gliwic. Wkrótce na świat przyszli dwaj synowie: Kamil (ur. 1950) i Jan (ur. 1953). Kolejne lata wzbogaciły jego dorobek literacki, powstały m.in. tomy poetyckie *Pięć poematów*, *Czas, który idzie*, *Srebrny kłos*. W 1959 roku napisał sztukę *Kartoteka*, której prapremiera miała miejsce w 1960 na deskach Teatru Dramatycznego w Warszawie. Wówczas powstawały też kolejne utwory sceniczne oraz scenariusze filmowe pisane wraz z bratem Stanisławem i Kornelem Filipowiczem. W 1968 roku Różewicz przeniósł się do Wrocławia. Z upływem czasu stawał się coraz bardziej znany i ceniony, czego efektem były liczne nagrody z dziedziny literatury, m.in. Nagroda Fundacji A. Jurzykowskiego w Nowym Jorku (1965), Nagroda Literacka im. Władysława S. Reymonta (1990), Europejska Nagroda Literacka w Strasburgu (2008). Twórczość Różewicza została przełożona na wiele języków. Uzyskał tytuł honorowego obywatela miast: Wrocławia, Gliwic, Karpacza. W 1991 roku Uniwersytet Wrocławski przyznał pisarzowi tytuł doktora honoris causa, w 1996 został też odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Tadeusz Różewicz zmarł 24 kwietnia 2014 roku we Wrocławiu. Zgodnie z jego wolą, prochy poety spoczywają na cmentarzu przy kościele ewangelickim Naszego Zbawiciela w Karpaczu.

Opracowano na podstawie:

90 lat twórcy „Kartoteki”. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta niespokojny”, s. 2–3

Kalendarz życia, twórczości i recepcji [w:] Drewnowski Tadeusz: *Walka o oddech : bio-poetyka : o pisarstwie Tadeusza Różewicza*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2002, s. 322–343

Twórczość

BIAŁE małżeństwo. Warszawa, ABC [1993]

BIAŁE małżeństwo i inne utwory sceniczne. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1975

DRAMAT. T. 1–3. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2005

DRAMATY wybrane. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1994

DUSZYCZKA. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1977

ECHA leśne. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1985

GŁOS Anonima. Katowice, Śląsk 1961

KARTOTEKA. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1974, 1978, 1981, 1982, 1988

KARTOTEKA. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1986

KARTOTEKA. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1995, 1999

KARTOTEKA ; Kartoteka rozrzucona. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1997, 1998, 2001

KUP kota w worku (work in progress). Wrocław, Biuro Literackie 2008

MATKA odchodzi. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1999, 2000

NA POWIERZCHNI poematu i w środku. Warszawa, Czytelnik 1998

NA POWIERZCHNI poematu i w środku : nowy wybór wierszy. Warszawa, Czytelnik 1983

NAUKA chodzenia = Gehen lernen. Przekł. Karl Dedecius, Bernhard Hartmann, Andrzej Słomianowski. Wrocław, Biuro Literackie 2007

NIC w płaszczu Prospera ; Świadkowie albo Nasza mała stabilizacja. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1962

NIEPOKÓJ. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1980

NIEPOKÓJ : wybór wierszy. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 2000

NIEPOKÓJ : wybór wierszy 1945–1961. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1963, 1964

NOŻYK profesora. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2001

OPOWIADANIA wybrane. Warszawa, Czytelnik 1968

OPOWIADANIE traumatyczne ; Duszyczka. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1979

PIĘĆ poematów. Warszawa, Czytelnik 1950

PŁASKORZEŻBA. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1991

POEZJA. T.1–2. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1988

POEZJA. T.1. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2005

POEZJA ; dramat ; proza. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1973

POEZJE. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1987

POEZJE wybrane = Selected poems. Przekł. Adam Czarniawski. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1991

POEZJE zebrane. Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1976

PROZA. Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1973

PROZA. T.1. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1990

PROZA. T.3. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2004

PRÓBA rekonstrukcji. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1979

PRZERWANY egzamin. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1965

PRZYBYLSKI Ryszard, Różewicz Tadeusz: Listy i rozmowy 1965–2014. Warszawa, Sic! 2019

PRZYGOTOWANIE do wieczoru autorskiego. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1971, 1977

PULAPKA. Warszawa, Czytelnik 1982

RÓŻEWICZ Tadeusz, Nowosielscy Zofia i Jerzy: Korespondencja. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2009

SŁOWO po słowie : nowy wybór wierszy. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1994

SZARA strefa. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2002

SZTUKI teatralne. Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1972

ŚMIERĆ w starych dekoracjach. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1970, 1971, 1980

ŚWIADKOWIE albo Nasza mała stabilizacja. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1986

TARCZA z pajęczyny. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1980

TEATR. T.1–2. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1988

TEATR niekonsekwencji. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1970

TEATR niekonsekwencji. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1979

TO i owo. Oprac. Jan Stolarczyk. Wrocław, Biuro Literackie 2012

TWARZ. Warszawa, Czytelnik 1964, 1966

TWARZ trzecia. Warszawa, Czytelnik 1968

UŚMIECHY. Warszawa, Czytelnik 1957

UŚMECHY. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2000

UTWORY dramatyczne. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1966

WIERSZE. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1974, 1988

WIERSZE i obrazy. Kraków, Czytelnik 1959

WIERSZE i poematy. Oprac. Michalski Hieronim. Wrocław, Państwowy Instytut Wydawniczy 1967

WYBÓR poezji. Oprac. Andrzej Skrendo. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 2016

WYBÓR wierszy. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1953

WYCIECZKA do muzeum. Warszawa, Czytelnik 1966, 1972

WYJŚCIE. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, cop. 2004

ZAWSZE fragment. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1996

ZAWSZE fragment, recykling. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1998, 1999

ZWIERCADŁO : poematy wybrane. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1998

CZECHOWICZ Józef: *Wiersze wybrane*. Wybór i wstęp Tadeusz Różewicz. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1967, 1979

NASZ starszy brat. Oprac. Tadeusz Różewicz. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1992, 2004

STAFF Leopold: *Kto jest ten dziwny nieznajomy : wybór poezji*. Wybór i posł. Tadeusz Różewicz. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1964, 1976

Książki mówione

MATKA odchodzi [4 kas. dżw.] .[Wrocław], Zakład Nagrań i Wydawnictw Związku Niewidomych [2000]

ODPOWIEDNIE dać rzeczy słowo : opowiadania wybrane [1 płyta CD MP3]. Kraków, Wydawnictwo Literackie, cop. 2015

Filmy

DO PIACHU. [Film] [1 dysk optyczny DVD]. Warszawa, Telewizja Polska S.A. 2014

KARTOTEKA. [Film] [1 kas. video VHS]. Warszawa, Telewizja Polska 2000

KARTOTEKA. [Film] [1 dysk optyczny DVD]. Warszawa, Telewizja Polska 2011, 2014

KARTOTEKA rozrzucona. [Film] [1 dysk optyczny DVD]. Warszawa, Telewizja Polska S.A. 2018

STANISŁAW Różewicz [Film] [3 dyski optyczne DVD]. Warszawa, Wydawnictwo Telewizja Kino Polska [2011]

Opracowania dotyczące życia i twórczości

- BROWARNY Wojciech: *Tadeusz Różewicz i nowoczesna tożsamość*. Kraków, Universitas, cop. 2013
- BURKOT Stanisław: *Literatura polska w latach 1939–1999*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 2003
- BURKOT Stanisław: *Tadeusz Różewicz*. Warszawa, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne 1987
- BURKOT Stanisław, STEPIEŃ Marian: *Współczesna literatura polska : przewodnik i materiały*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1974, 1977
- DORZECZE Różewicza. Oprac. Jan Stolarczyk. Wrocław, Biuro Literackie 2011
- DREWNOWSKI Tadeusz: *Walka o oddech : bio-poetyka : o pisarstwie Tadeusza Różewicza*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2002
- DZIEN MIROSLAW: *Człowiek w perspektywie eschatologicznej w poezji Czesława Miłosza i Tadeusza Różewicza : studium analityczno-interpretacyjne*. T. 1–2. Bielsko-Biała, Wydawnictwo Akademii Techniczno-Humanistycznej 2010
- EWANGELIA odrzuconego : szkice w 90. rocznicę urodzin Tadeusza. Red. Józef Maria Ruszar. Warszawa : Narodowe Centrum Kultury 2011
- FALKIEWICZ Andrzej: *Fragmenty o polskiej literaturze*. Warszawa, Czytelnik 1982
- GĘBALA Stanisław: *Teatr Różewicza*. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1978
- GĘBALA Stanisław: *Teatralność i dramatyczność : Gombrowicz, Różewicz, Mrożek*. Bielsko-Biała, Wydawnictwo ATH 2005
- JAROSIŃSKI Zbigniew: *Literatura lat 1945–1975*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 1997
- KŁAK Tadeusz: *Spojrzenia : szkice o poezji Tadeusza Różewicza*. Katowice, Biblioteka Śląska 1999
- KOŁAT Anna: *Wielcy polscy poeci współcześni : analiza i interpretacja wierszy*. Warszawa, Polonia Press, cop. 1997
- KUNZ Tomasz: *Strategie negatywne w poezji Tadeusza Różewicza : od poetyki tekstu do poetyki lektury*. Kraków, Universitas 2005
- KWIATKOWSKI Jerzy: *Klucze do wyobraźni : szkice o poetach współczesnych*. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1964
- LATAWIEC Krystyna: *Poezja polska w latach 1939–1956*. Kraków, Znak 1998
- LEKTURY i problemy. Wybór i opac. Janusz Maciejewski. Warszawa, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza 1976

LISOWSKI Zbigniew: *Poznanwanie poezji : interpretacje*. Lublin, Norbertinum 2008

MAJCHROWSKI Zbigniew: *Różewicz*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2002

MATUSZEWSKI Ryszard: *Olśnienia i świadectwa : od Leśmiana do Barańczaka*.
Warszawa, Graf-Punkt, cop. 1995

MATYWIECKI Piotr: *Myśli do słów : szkice o poezji*. Wrocław, Biuro Literackie 2013

MRUGALSKI Michał: *Teoria barw*. Kraków, Universitas 2007

NIZIOŁEK Grzegorz: *Ciało i słowo : szkice o teatrze Tadeusza Różewicza*.. Kraków,
Wydawnictwo Literackie 2004

POEZJA w szkole średniej. Red. Elżbieta Kram-Mikoś. Warszawa, Warszawski Dom
Wydawniczy ; Kraków, Wydawnictwo Edukacyjne 1995

POEZJE Tadeusza Różewicza. Oprac. Irena Nowacka. Lublin, Biblioteka Wysyłkowa 1995

PRZEKRACZANIE granic : o twórczości Tadeusza Różewicza. Red. Wojciech Browarny,
Joanna Orska, Adam Poprawa. Kraków, Universitas, cop. 2007

PRZYBYLSKI Ryszard: *Baśń zimowa ; esej o starości*. Warszawa, Sic! 1998

PUSTKOWSKI Henryk: *Przestrzenie poezji : szkice krytyczno-literackie*. Łódź,
Wydawnictwo Łódzkie 1986

SKRENDO Andrzej: *Tadeusz Różewicz i granice literatury : poetyka i etyka transgresji*.
Kraków, Universitas, cop. 2020

STALA Marian: *Blisko wiersza : interpretacji*. Kraków, Wydawnictwo Znak 2013, *Czas,
który nastął po czasie marnym : o jednym wierszu Tadeusza Różewicz*, s. 132–138

SZTUKIECKA Grażyna: *Umrę cały? : rozmowy w cieniu śmierci : senilna poezja Czesława
Miłosza, Tadeusza Różewicza, Zbigniewa Herberta i Jarosława Marka Rymkiewicza*.
Warszawa, Narodowe Centrum Kultury 2011

UBERTOWSKA Aleksandra: *Świadectwo – trauma – głos : literackie reprezentacje
holocaustu*. Kraków, Universitas 2007, *Tożsamość jako ślad kryptograficzny (Holokaust w
późnych poematach Tadeusza Różewicza)*, s. 126—152

VOGLER Henryk: *Różewicz*. Warszawa, Agencja Autorska 1969

VOGLER Henryk: *Tadeusz Różewicz*. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1972

WARD Jean: *T.S. Eliot w oczach trzech polskich pisarzy*. Kraków, Universitas, cop. 2001

WŚRÓD poetów współczesnych : studia i szkice. Red. Włodzimierz Wójcik. Katowice,
Uniwersytet Śląski 1986

WYKA Kazimierz i Marta: *Różewicz parokrotnie*. Warszawa, Państwowy Instytut
Wydawniczy 1977

Artykuły z czasopism

- ANTONIUK Mateusz: *Pisarski stół*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta niespokojny”, s. 5
- BARDIJEWSKA Sława: *Tadeusz Różewicz – „Pułapka”*. „Literatura” 1982, nr 3, s. 57
- BAUER Zbigniew: *Gorzkie rachunki ; Tadeusz Różewicz, poeta spoza koterii*. „Polityka” 1991, nr 21, s. 8
- BIDAKOWSKI Tadeusz: *I ci ba tym waszym zakichanym świecie*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta niespokojny”, s. 10–11
- BŁAŻEJOWSKA Kalina: *Pisałem, żeby nie mówić*. „Tygodnik Powszechny” 2014, nr 18, s. 66–69
- BURKOT Stanisław: *Absurdy cywilizacji i teatr absurdu („Stara kobieta wysiaduje” Tadeusza Różewicza)*. „Zdanie” 1986, nr 1, s. 4–11
- CIEŚLAK Jacek: *Teatr ma zadbać o zdrowie*. „Rzeczpospolita” 2014, nr 96, dod. „Kultura”, s. A7
- DĄBROWSKI Mieczysław: *Teatr Różewicza – opisanie formy*. „Miesięcznik Literacki” 1971, nr 3, s. 64–69
- DĘBICZ Maria: *Świat był jak drzewo*. „Rzeczpospolita” 1999, nr 153, s. D2
- DREWNOWSKI Tadeusz: *Poeta rozmawia z każdym*. „Rzeczpospolita” 2001, nr 83, s. 10
- DREWNOWSKI Tadeusz: *Poeta zostaje sam...* „Polityka” 1986, nr 43, s. 1, 8–13
- DREWNOWSKI Tadeusz: *Zgoda z życiem*. „Zdanie” 1988, nr 9, s. 45–49
- DRZEWUCKI Janusz: *Czytając Różewicza*. „Twórczość” 2021, nr 1, s. 159–161
- DRZEWUCKI Janusz: *Poeta, ludzka natura i kret*. „Rzeczpospolita” 2001, nr 234, dod. „Plus Minus”, s. D3
- DRZEWUCKI Janusz: *Poeta nie odchodzi*. „Rzeczpospolita” 2017, nr 53, dod. „Plus Minus”, nr 9, s. 30–32
- DRZEWUCKI Janusz: *Poeta oszukanej generacji : odszedł Tadeusz Różewicz, wielka indywidualność polskiej literatury*. „Angora” 2014, nr 18, s. 14–15
- FALKIEWICZ Andrzej: *Cztery spojrzenia na Różewicza*. „Twórczość” 1980, nr 8, s. 59–82
- FIUT Aleksander: *Miłosz i Różewicz : dialog niedokończony*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta niespokojny”, s. 4
- FRANASZEK Andrzej: *Czerń. Cierń. I cień*. „Rzeczpospolita” 2014, nr 18, s. 73–75
- FRANASZEK Andrzej: *Różewicz czterokrotnie*. „Tygodnik Powszechny” 2011, nr 45, dod. „Magazyn Literacki”, s. 18
- GAWLIK Jan Paweł: *Teatrum mundi T. Różewicza*. „Życie Literackie” 1969, nr 38, s. 6

- GĄSSOWSKI Szczepan: *Tadeusz Różewicz*. „Scena” 1977, nr 12, s. 25–31
- GĘBALA Stanisław: *Dwa teatry: Różewicza i Mrożka*. „Zaranie Śląskie” 1975, z. 3, s. 381–395
- GĘBALA Stanisław: *Milczenie poety*. „Zdanie” 1987, nr 12, s. 52–53
- GĘBALA Stanisław: *Tadeusz Różewicz jestem świadkiem wygasania*. „Zdanie” 1985, nr 3, s. 34–39
- HOLLENDER Barbara: *Scenarzystą brata*. „Angora” 2014, nr 18, s. 15
- JANION Maria: *Nadmiar bólu : epika i tragika*. „Gazeta Wyborcza” 1999, nr 237, s. 14–16
- JANKOWSKA Joanna: *Elementy stylu religijnego w poezji Tadeusza Różewicza*. „Poradnik Językowy” 1999, z. 4, s. 1–10
- JANUSZKIEWICZ Michał: *Tadeusz Różewicz – poeta „słabej” wiary*. „Znak” 2006, nr 12, s. 48–58
- KARWAT Krzysztof: *Nasz Różewicz*. „Dziennik Zachodni” 1999, nr 18, s. 18
- KIJONKA Tadeusz: *Różewicz u nas*. „Śląsk” 2011, nr 10, s. 28
- KISIEL Marian: *Kłopoty z Różewiczem*. „Śląsk” 2001, nr 10, s. 26–27
- KISIEL Marian: *Poeta zagłady*. „Śląsk” 2014, nr 5, s. 5–7
- KISIEL Marian: *Wielki tego stulecia*. „Gazeta Bielska” 2001, nr 18, s. 11
- KULIK-JESIEK Agnieszka: *Ogrody Różewicza*. „Śląsk” 2001, nr 10, s. 37–39
- LIGĘZA Wojciech: *Przeciw powszechnej błahości*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta Niespokojny”, s. 7–8
- LUBINA-CIPIŃSKA Danuta: *Zostaną tylko poezja i dobroć*. „Rzeczpospolita” 1999, nr 19, s. 29
- MASŁOŃ Krzysztof: *Zdobyl prawo sądenia świata. Czulki Tadeusza Różewicza*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta Niespokojny”, s. 1–3
- MALATYŃSKA Maria: *Poeta nosi swój świat ze sobą*. „Przekrój” 2000, nr 2, s. 13–15
- MALATYŃSKA Maria: *Ścieżka osobna : rzecz o Stanisławie Różewiczu*. „Tygodnik Powszechny” 1995, nr 31, s. 13
- MĘTRAK Krzysztof: *Różewicz 1968*. „Kultura” 1968, nr 27, s. 3, 9
- MIŁKOWSKI Marcin: *Teka rozrzuconych kart życia : jak i dlaczego Tadeusz Różewicz przerobił Kartotekę*. „Wiadomości Kulturalne” 1996, nr 11, s. 11
- (NIE)OBECNOŚĆ Różewicza. „Znak” 2011, nr 10, s. 98–112
- NOWICKI Bogdan: *Ślązak z wyboru*. „Dziennik Zachodni” 1999, nr 96, s. 10
- NOŻYŃSKA-Demaniuk Agnieszka: *Ocalony : Tadeusz Różewicz*. „Cogito” 1998, nr 16, s. 78–80

NYCZEK Tadeusz: *Różewicz złożony i rozrzucony*. „Przekrój” 2011, nr 12, s. 40–42

PIEŃKOSZ Konstanty: *Każdy poeta jest jeden*. „Sycyna” 1997, nr 55, s. 5

PIEŃKOSZ Konstanty: *Tadeusz Różewicz – rana samoświadomości*. „Literatura” 1996, nr 10, s. 11–13

POREBSKI Mieczysław: *Fragment i całość : 9 października Tadeusz Różewicz obchodzi 80. urodziny*. Rozm. przepr. Tomasz Fijałkowski. „Tygodnik Powszechny” 2001, nr 41, s. 12

PRÓCHNICKI Włodzimierz: *Różewiczowska magia ciała*. „Życie Literackie” 1978, nr 50, s. 14

ROMANIUK Radosław: *Chrystus Różewicza*. „Znak” 2003, nr 3, s. 81–97

RÓŻEWICZ Paweł: *Archiwum rodzinne*. „Twórczość” 2014, nr 10, s. 106–112

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Jak powstał „nożyk profesora”*. Rozm. przepr. Andrzej Sapija. „Gazeta Wyborcza” 2002, nr 231, s. 15

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Jestem tu, pod ręką*. Rozm. przepr. Urszula Biełus. „Polityka” 1990, nr 10, s. 1, 7

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Nienapisany wiersz*. Rozm. przepr. Anna Żebrowska. „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 22, s. 10

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Poety wiek męski, wiek klęski*. Rozm. przepr. Krzysztof Karwat. „Dziennik Zachodni” 1999, nr 24, s. 20

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Rodzina nadpobudliwych*. „Rzeczpospolita” 2000, nr 101, s. D1

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Wiersz szuka domu*. Rozm. przepr. Rafał Dudkiewicz. „Rzeczpospolita” 2014, nr 18, s. 69–72

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Życie w starych i nowych dekoracjach*. Rozm. przepr. Robert Janocki. „Literatura” 1999, nr 5, s. 4–13

RUSZAR Józef Maria: *Zatarte ślady Boga w wierszach Różewicza i Herberta*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta Niespokojny”, s. 6

RZĘSIKOWSKI Stanisław: *Różewiczowska dramaturgia obrazów*. „Życie Literackie” 1984, nr 5, s. 11

SENDECKI Marcin: *Ostatni z Kolumbów*. „Wprost” 2014, nr 18, nr 90–91

SKWARA Janusz: *Trzeci Różewicz*. „Poezja” 1982, nr 5/6, s. 92–93

SOBOLEWSKA Justyna: *Tadeusz Różewicz : po stronie rozumu*. „Polityka” 2021, nr 1–2, s. 108–109

SOBOLEWSKI Tadeusz: *Różewicz i Nic, które nadchodzi*. „Konserwatorium” 2011, nr 73, s. 5–21

- SOŁOWIEJ Agnieszka: *Poeci jak dzieci : interpretacja tekstu poetyckiego Tadeusz Różewicz „Drzewo”*. „Perspektywy” 2001, nr 9, s. 52–53
- SPÓLNA Anna: *Trudne prawdy Różewicza*. „Perspektywy” 2004, nr 11, s. 74–75
- SZOSTAK Violetta: *Dowiesz się co to jest poezja*. „Czas Kultury” 1997, nr 2, s. 73–75
- ŚLIWIŃSKI Piotr: *Różewicz. Oczyszczenie*. „Tygodnik Powszechny” 2011, nr 45, dod. „Magazyn Literacki”, s. 16–17
- ŚNIEDZIEWSKA Magdalena: *Rembrandt śmieje się z Różewicza*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 235, dod. „Poeta Niespokojny”, s. 9
- TADEUSZ Różewicz – *Festiwal Różewicza. Instytut Kultury Polskiej w Anglii*. „Śląsk” 2001, nr 10, s. 34–36
- TARGOSZ Kazimierz: *Mówi Tadeusz Różewicz : spacer sentymentalny*. „Przekrój” 1997, nr 51/52, s. 18–22
- TCHÓRZEWSKI Andrzej: *Pyskaty Orfeusz : za co (rzeczywiście) kochamy Różewicza?* „Poezja” 1982, nr 5/6, s. 3–16
- TUTAJ Ewa: *„Bo w górze jest światło”*. „Śląsk” 2001, nr 10, s. 31–33
- WERSALKA dla zamiejscowych : *listy Tadeusza Różewicza do Zofii i Jerzego Nowosielskiego*. „Przekrój” 2009, nr 45, s. 62–65
- WÓJCIK Tomasz: *Tadeusz Różewicz – milczenie poety*. „Twórczość” 1999, nr 10, s. 10–79
Z DEDYKACJĄ dla Tadeusza Różewicza. „Śląsk” 2011, nr 10, s. 29–43
- ZAJKOWSKA Joanna: *Świat, człowiek, poeta: Tadeusz Różewicz*. „Cogito” 1999, nr 16, s. 77–79
- ZARĘBIANKA Zofia: *Horyzont metafizyczny w późnej twórczości poetyckiej Tadeusza Różewicza*. „Przegląd Powszechny” 2009, nr 9, s. 120–129
- ZAWORSKA Helena: *Żebraczy tren*. „Wprost” 2000, nr 41, s. 124–125
- ZDANIA o Różewiczu. „Poezja” 1982, nr 5/6, s. 145–147
- ZS: *Granice odzyskanej wolności : Tadeusz Różewicz w „Regionach”*. „Polityka” 1991, nr 25, s. 8
- ŻULIŃSKI Leszek: *Rzecznik ocalałych: Tadeusz Różewicz skończył 80 lat*. „Trybuna” 2001, nr 239, s. A, F, G

Recenzje twórczości

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Credo*. Stronie Śląskie, Biuro Literackie 2020

Rec. GRUSZKA-Zych Barbara: *Credo Różewicza*. „Gość Niedzielny” 2021, nr 7, s. 62

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Margines, ale...*. Wrocław, Biuro Literackie 2010

- Rec. DRZEWUCKI Janusz: *We wnętrzu własnej tajemnicy*. „Twórczość” 2011, nr 2, s. 94–102
- Rec. ORSKI Mieczysław: *Różewicz „jubileuszowy”*. „Przegląd Powszechny” 2011, nr 11, s. 148–150
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Matka odchodzi*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1999
- Rec. DRZEWUCKI Janusz: *Matka poety i poeta*. „Rzeczpospolita” 1999, nr 255, dod. „Plus Minus”, s. D4
- Rec. DRZEWUCKI Janusz: *Matka trzech synów*. „Rzeczpospolita” 1999, nr 226, s. A9
- Rec. STANUCH Stanisław: *Matka Różewiczów*. „Trybuna” 1999, nr 288, s. 7
- Rec. ZAWORSKA Helena: *Treny Różewicza*. „Gazeta Wyborcza” 1999, nr 234, s. 15
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Na powierzchni poematu i w środku*. Warszawa, Czytelnik 1983
- Rec. CHOJNOWSKI Zbigniew: *Kultura i przyroda*. „Życie Literackie” 1984, nr 39, s. 7
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Nauka chodzenia, Gehen lernen*”. Wrocław, Biuro Literackie 2007
- Rec. ŁUKASIEWICZ Jacek: *Różewicz z dwóch stron*. „Tygodnik Powszechny” 2007, nr 46, dod. „Książki w Tygodniku”, s. 8–9
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Plaskorzeźba*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1991
- Rec. KARASEK Krzysztof: *Graffiti z jaskini Platona : w 70 rocznicę urodzin Tadeusza Różewicza*. „Literatura” 1991, nr 10, s. 50–51
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Poezje zebrane*. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1971
- Rec. DĄBROWSKI Mieczysław: *Poeta swojego czasu*. „Nowe Książki” 1971, nr 18, s. 1188–1190
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Próba rekonstrukcji*. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1979
- Rec. MACIĄG Włodzimierz: *Kto się gniewa?* „Nowe Książki” 1980, nr 8, s. 59–60
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Przygotowanie do wieczoru autorskiego*. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1971
- Rec. KONKOWSKI Andrzej: *Śmierć z akompaniamentem*. „Nowe Książki” 1972, nr 5, s. 32–33
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Szara strefa*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2002
- Rec. ŁUKASIEWICZ Jacek: *Niesfalszowany sens słów*. „Więź” 2003, nr 2, s. 155–159
- RÓŻEWICZ Tadeusz: *Śmierć w starych dekoracjach*. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1970
- Rec. CZESZKO Bohdan: *Jednorożec Różewicza*. „Nowe Książki” 1970, nr 19, s. 1184–1185

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Teatr niekonsekwencji*. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1979

Rec. KAJZAR Helmut: *Co to jest „wszystko”?*. „Nowe Książki” 1980, nr 3, s. 37–39

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Utwory dramatyczne*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1966

Rec. ROSNER Katarzyna: *Tadeusz Różewicz i teatr*. „Nowe Książki” 1966, nr 24, s. 1473–1475

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Wiersze i poematy*. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1967 ; Wrocław, Wydawnictwo Warstwy 2017

Rec. KUBE Marcin: *Różewicza wybór szczególnie*. „Rzeczpospolita” 2017, nr 142, dod. „Kultura”, s. A13

Rec. KWIATKOWSKI Jerzy: *Dwa wybory Różewicza*. „Nowe Książki” 1968, nr 8, s. 531–532

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Wycieczka do muzeum*. Warszawa, Czytelnik 1966 ; Wrocław, Biuro Literackie 2010

Rec. ORSKI Mieczysław: *Bez odwołania*. „Przegląd Powszechny” 2010, nr 9, s. 160–162

Rec. ŻABICKI Zbigniew: *Na szlaku klasycznej prozy*. „Nowe Książki” 1967, nr 6, s. 328–330

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Wyjście*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 2004

Rec. DRZEWUCKI Janusz: *Milczenie po milczeniu*. „Rzeczpospolita” 2004, nr 284, dod. „Plus Minus”, s. A11

Rec. KŁOSSOWICZ Jan: *Rzeczywistość poezji Różewicza*. „Przegląd Powszechny” 2005, nr 3, s. 540–544

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Zawsze fragment*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1996

Rec. STALA Marian: *Cierpiące ciało i śmiertelne słowo*. „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 24, s. 12

Recenzje teatralne

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Do piachu*. Reż. Tadeusz Łomnicki

Rec. FIK Marta: *Pozory tragedii...* „Polityka” 1980, nr 21, s. 8

Polemika do rec. DREWNOWSKI Tadeusz: *Czy tragedia prawdziwa?* „Polityka” 1980, nr 21, s. 8

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Kartoteka*. Reż. Kazimierz Kutz

Rec. KOPCIŃSKI Jacek: *Każdy musi to przeżyć*. „Teatr” 1999, nr 7/8, s. 32–39

Rec. MAJCHEREK Wojciech: *Muszę w teatrze gadać*. „Teatr” 1999, nr 7 /8, s. 29–31

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Kartoteka rozrzucona (10 prób otwartych w dniach 17 XI – 2 XII 1992)*. Reż. Tadeusz Różewicz

Rec. DĘBICZ Maria: *Kartoteka rozrzucona : notatki z prób*. „Teatr” 1993, nr 11, s. 23–26

RÓŻEWICZ Tadeusz: *Stara kobieta wysiaduje*. Reż. Helmut Kajzar

Rec. KUC Monika: *Stare kobiety, mity u mass media*. „Scena” 1979, nr 15, s. 14–15